

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਕਲੇਮ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੈਡੋਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ 'ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(12) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਕੋਰਟ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁੱਖ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਦਾਅਵੇ 2 ਤੋਂ 20 ਅਤੇ 21 ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, ਸਗੋਂ ਦਾਅਵਾ ਨੰਬਰ 1 ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ।, ਉਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ, ਵੀ.ਕੇ. ਬਾਲੀ ਅਤੇ ਵੀ.ਐਮ ਜੈਨ, ਜੇ.ਜੇ

ਪੰਜਾਬ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ, — ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼, — ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1997 ਦਾ CWP ਨੰ. 8437

13 ਜੁਲਾਈ, 2000

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - Art. 220—ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 — ਐੱਸ. 45—
ਬਾਰੀ ਦੁਆਬਾ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੇ ਮੋਰਟੋਰੀਅਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ
ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ—ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ। ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ
ਰਲੇਵੇਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਬੈਂਕ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨਗੇ - ਆਰਬੀਆਈ 45(4) ਦੇ
ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਰਲੇਵੇਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਸੁਝਾਅ/ਇਤਰਾਜ਼ ਮੰਗਦਾ ਹੈ - ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ
ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬੈਂਕਾਂ - ਰਲੇਵੇਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੈਂਕ - ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ
ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ - ਬੈਂਕ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ
ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਹੋਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ - ਕੋਈ ਜੁਥਾਨੀ/ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਜਾਂ ਕੋਈ
ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਵੀ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ—ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ
ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਰਲੇਵੇਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ
ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ-ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਾਰੀ ਦੁਆਬਾ ਬੈਂਕ ਦੀ 'ਨਿਰਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਣਵਾਈ' ਸਬੰਧੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ
ਰੱਦ ਕਰਨਾ-ਸੁਪਰੀਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ - "ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਣਵਾਈ"
- ਦਾ ਅਰਥ - ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਜੁਥਾਨੀ/ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ
ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ

ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ - ਹੋਲਡ, ਨਹੀਂ - ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਜੁਥਾਨੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਕੀਤਾ

ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਕਿ ਬੈਂਚਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ-ਬੈਂਚਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ-ਬਾੜੀ ਦੁਆਬਾ ਬੈਂਚ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਜਾਂ ਮੋਰਟੋਰੀਅਮ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਅਧਾਰ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜੁਥਾਨੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਨਵੇਂ ਮੌਕੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਖਦਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੋਰਟੋਰੀਅਮ ਵਿਰੁੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜੁਥਾਨੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ 20 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ।

(ਪਾਰਾ 20 ਅਤੇ 22)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੁਥਾਨੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੌਖਿਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਰੁਕਾਵਟ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 23)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਅੱਤਲ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਕੋਈ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਚ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਈ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 20 ਮਾਰਚ 1997 ਨੂੰ ਮੋਰਟੋਰੀਅਮ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

(ਪਾਰਾ 25)

ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 36)

ਆਰ.ਕੇ ਜੈਨ, ਐਸ.ਸੀ ਨਾਗਪਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ

ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਅਨੀਲਵੀ ਮਲਹੋਤਰਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੋਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ»

Punjab Cooperative Bank Ltd. & another v. Union of India 406
and others (Jawahar Lal Gupta, J.) (F.B.)

L.wM.3 ਸੂਰੀ, 3 ਸੀਨੀਅਰ ਐਕਸਐਡਵੋਕੇਟਵਿਥਡੀਦੀਪਕ 3 ਸੂਰੀ, ਐਕਸਐਡਵੋਕੇਟ *for*
ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, 3 ਅਤੇ 4

ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਐੱਲ.ਐੱਸ. ਸਰੀਨ, ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਸਰਮਾ,ਏ.ਐਡਵੋਕੇਟ/i ਦੇ
ਨਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 5

ਨਿਰਣਾ

ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

(1) 30 ਸਤੰਬਰ, 1996 ਨੂੰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ (ਬੈਂਕਿੰਗ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਕੋਆਪ੍ਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ ਅਤੇ ਬਾਰੀ ਦੁਆਬ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ, ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੋ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਰਲੇਵੇਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਆਦਿ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਿਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਓਰੀਐਂਟਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਨਾਲ ਦੋ ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਰਲੇਵਾਂ। ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਦੋ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸੂਚੀ P. 2 ਅਤੇ P.3 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ. ਪੰਜਾਬ ਕੋਆਪ੍ਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(2) ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਿਵੇਂ ਕਿ. ਬਾਰੀ ਦੁਆਬ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ ਨੇ 30 ਸਤੰਬਰ, 1996 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮੋਰਟੋਰੀਅਮ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਦੀਆਂ ਦੋ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ (ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਬੰਧ P. 2 ਅਤੇ P. 3) ਨੂੰ 1997 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 5808 ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਮੈਂ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। 12 ਨਵੰਬਰ, 1997 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਰੀ ਦੁਆਬ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਲਿ

ਬੀ .....ਏ ਟੀ ਹੈ ਬਚਾਅ ਲਈ ਝਗੜਾ. p et i t ਆਇਨ ¹ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਇਹ ਉਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਯਤਨ ਹੈ।

(3) ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਵੀ.ਕੇ. ਬਾਲੀ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਬੀ. ਰਾਏ ਦੇ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਮੁਢਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ "ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ" ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਯੋਗ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਿਵਾਦ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੋਰਟੋਰੀਅਮ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਰਲੇਵੇਂ ਦੀ ਸਕੀਮ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਰੀ ਦੁਆਬ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਕ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

(4) ਬੈਂਚ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਾਰੀ ਦੁਆਬ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ:-

"ਕੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ?"

(5) ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੱਗੇ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਬੈਂਚ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ "ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੌਕੇ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ"। ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਬੈਂਚਬਿਨ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀਪੀ ਨੰਬਰ 5808 ਐਸਓਐਫ 1997।

(6) ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੀ ਦੁਆਬ ਬੈਂਚ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲੋਂ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬੈਂਚ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਾਲ 1905 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਚ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 45(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੋਰਟੋਰੀਅਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। 30 ਸਤੰਬਰ, 1996 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਚ 'ਤੇ 31 ਦਸੰਬਰ, 1996 ਤੱਕ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦੇਣ, ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਆਦਿ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬੈਂਚ ਦੇ ਨਾਲ- ਨਾਲ ਬਾਰੀ ਦੁਆਬ ਬੈਂਚ ਲਿਮਿਟਡ ਨੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ 1996 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 4046 ਸਮੇਤ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

5 ਮਾਰਚ, 1997 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ।

(7) ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਚ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਾਰੀ ਦੁਆਬ ਬੈਂਚ ਲਿਮਿਟਡ ਨੂੰ ਓਰੀਐਂਟਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਨਾਲ ਰਲੇਵੇਂ ਲਈ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਸਕੀਮ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਚ ਨੂੰ 5 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਚ ਨੇ ਲੈਟਰਸ ਪੈਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ 20 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਸ੍ਰੀ ਐਮ. ਜਗਨਧਾ ਰਾਓ (ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੀ) ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਮਨਮੋਹਨ ਸਰੀਨ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਚ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਕੀਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮਿਤੀ 18 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ 5 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਚ ਨੇ SLP (C) ਨੰਬਰ 6904 ਰਾਹੀਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। 1997 ਦਾ। ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਟੀ. ਨਾਨਾਵਤੀ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ 31 ਮਾਰਚ, 1997 ਦੇ ਐੱਸ.ਐੱਲ.ਪੀ. ਵੀਡੀਓ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 45(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਈ ਗਈ ਡਰਾਫਟ ਸਕੀਮ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45 (6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ"। ਆਰਬੀਆਈ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ "30 ਸਤੰਬਰ, 1996 ਦੇ ਮੋਰਟੋਰੀਅਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਾਰਾ 45(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਡਰਾਫਟ ਸਕੀਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45(7) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਇਹ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ "ਕਿਹਿੰਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ " ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ "ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45(2) ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੋਰਟੋਰੀਅਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। "ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਅਤੇ "7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਤੱਕ" ਮੋਰਟੋਰੀਅਮ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਦੋ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਬੰਧ P.2 ਅਤੇ P.3 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ "ਅਨੇਕਸਰ P.2 ਅਤੇ Annexure P-3 'ਤੇ" ਇਹਨਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(8) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(9) ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ ਗਏ।

(10) ਸ੍ਰੀ ਆਰ ਕੇ ਜੈਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਾਰੀ ਦੁਆਬ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜੁਬਾਨੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਜੁਬਾਨੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਨਾ ਬੁਲਾ ਕੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(11) ਸ੍ਰੀ ਕੇਐਨ ਭੱਟ, ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਕ ਨੇ 30 ਸਤੰਬਰ, 1996 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਮੋਰਟੋਰੀਅਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਮੌਖਿਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਮੋਰਟੋਰੀਅਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ 20 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(12) ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ- ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ?

(13) ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1949 ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਨਾਮ ਬਦਲ ਕੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੂਲ ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਰਾਦੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਤਾਲਮੇਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(14) ਕੁਦਰਤੀ* ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ "ਨਿਆਇਕ ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲੋਂ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੀ ਆਮ ਚੇਤਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।" ਇਹ "ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਲਈ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ" ਹਨ। ਸਿੱਧੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਿਰਪੱਖ-ਖੇਡ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ। ਵਿਧੀ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ "ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਟ੍ਰੈਟ-ਜੈਕਟਾਂ" ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲੋੜਾਂ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ "ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੌਕੇ ਦੇ ਪਰਸ ਵਿੱਚ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਝੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ..... " ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਤੈਦੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,

ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੀਮਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰੁਕਾਵਟੀ ਆਚਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਤਰਕ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਰਡ ਡੇਨਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਆਰ. ਬਨਾਮ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ ਫਾਰ ਹੋਮ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ (1) ਵਿੱਚ ਦੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, "ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੈਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਅਕਸਰ ਉਹ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਗਲਤ ਕੀਤਾ ਹੈ 'ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ' ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

(15) ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਡਿੱਗੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਸੌਦੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਸ ਕੇ ਸ਼ਰਮਾ, (2) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

“29, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕੋਣ ਤੋਂ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ - ਜੋ ਹੁਣ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਨਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਅਸਫਲਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਹਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ”

(16) ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਜੀਸਸ ਸੇਲਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (3), ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

“ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਰਾਜਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਸਿਧਾਂਤ <^f ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ” (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

(17) ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

- (1) ਐਕਸਪ. ਮੁਗਲ (1974) ਰਾਣੀ ਦਾ ਬੈਂਚ 313, 325
- (2) 1996(3) SCC 364
- (3) 1996(4) SCC 69

(18) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੁਬਾਨੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ। ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ?

(19) ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। 30 ਸਤੰਬਰ, 1996 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 45(2) ਤਹਿਤ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਹ 31 ਦਸੰਬਰ, 1996 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ 26 ਦਸੰਬਰ, 1995 ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ P1 ਵਜੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਮੋਰਟੋਰੀਅਮ ਦੀ ਮਿਆਦ ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਕੇਸ ਦੀ ਪੇਪਰ-ਬੁੱਕ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਕ ਨੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ 1996 ਦਾ CWP ਨੰਬਰ 4046 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 5 ਮਾਰਚ, 1997 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਕ ਨੇ ਐਲਪੀਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 20 ਮਾਰਚ, 1997

Punjab Cooperative Bank Ltd. & another v. Union of India 410
and others (Jawahar Lal Gupta, J.) (F.B.)

ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਕ ਨੇ ਫਿਰ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਕਿ "ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ .....ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਧਾਰਾ 45(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 45(4) ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਡਰਾਫਟ ਸਕੀਮ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45(6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ" . ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੂੰ " [The3High1Court" ਦੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ। .....ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ "ਡਰਾਫਟ ਸਕੀਮ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ" ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ " ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ "ਡਰਾਫਟ ਸਕੀਮ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 30 ਸਤੰਬਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ , 20 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਮੋਰਟੋਰੀਅਮ ਲਈ 1396 ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੋਰਟੋਰੀਅਮ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੋਰਟੋਰੀਅਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ", ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਅਟਾਰਨੀ ਕਿਏਰਲ ਅਤੇ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਇਤਰਾਜ਼ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ 30 ਸਤੰਬਰ, 1996 ਦੇ ਮੁਅੱਤਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਾਰਾ 45(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਰਾਫਟ ਸਕੀਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45(7) ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਹ ਖਦਸ਼ਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਇਸ ਅਧੀਨਗੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਕਿ "ਕੋਈ ਕਸੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45(2) ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮੋਰਟੋਰੀਅਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

(20) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਜਾਂ ਮੋਰਟੋਰੀਅਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਆਧਾਰ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਨਵੇਂ ਮੌਕੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਖਦਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੋਰਟੋਰੀਅਮ ਵਿਰੁੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ: ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(21) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਸ਼੍ਰੀ ਭੱਟ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰੋਕ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮਿਤੀ 30 ਸਤੰਬਰ, 1996 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ

ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਅਨੁਸੂਚੀ P1 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 26 ਦਸੰਬਰ, 1996 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰੋਕ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਦਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ।

(22) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਕ ਨੇ 20 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ।

(23) ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਾਡਾ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਾਰਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੁਅੱਤਲ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 45 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(24) ਦੂਸਰਾ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 31 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਐੱਸ.ਐੱਲ.ਪੀ. ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਤੱਕ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਪੂਰਕ ਆਰਡਰ. ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਰਥ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮੋਰੇਟੋਰੀਅਮ ਨੂੰ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੂਰ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਵਾਦ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸੋਚ ਹੈ।

(25) ਜੇਕਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਅੱਤਲ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੈਂਕ ਨੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਕੋਈ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਕ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਈ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 20 ਮਾਰਚ 1997 ਨੂੰ ਮੋਰੇਟੋਰੀਅਮ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

(26) ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਇਹ

ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ ਕਿ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬਦਲਾਅ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੋਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

(27) ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਬਾਰੀ ਦੁਆਬਾ ਬੈਂਕ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਦੋਵੇਂ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਲੜੇ ਸਨ। ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਐਸਐਲਪੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਕੀ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਫੈਸਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪੂਰੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ? ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(28) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 1997 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 5808 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(29) ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵੀਕੇ ਬਾਲੀ, ਜੇ.

(30) ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ, ਜਵਾਹਰ ਲਾਈ ਗੁਪਤਾ, ਜੋ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਿਆ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਨੋਟ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ।

(31) ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਬੀ. ਰਾਏ, ਜੇ. (ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਵਜੋਂ) ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 1997 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 5808 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 12 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ। 1997 ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1997 ਦੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 5808 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੈਂਚ.

(32) ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਹਰ ਲਾਈ, ਗੁਪਤਾ, ਜੋ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਵੇਰਵੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ 29 ਜਨਵਰੀ, 1999 ਦੇ ਹਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। . ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 1997 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 5808 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ. 29 ਜਨਵਰੀ, 1999 ਦੇ ਹਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਤੱਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਸ ਮੌਕੇ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 31 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ, ਸਿਰਫ 1997 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 5808 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ/ਮੌਖਿਕ-ਅਧਾਰਤ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਇਹ ਜੋੜਨ ਦੀ ਕਾਹਲੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ, ਹੁਣ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜੋ ਕਿ 1997 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 5808 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਨ, ਸਹੀਤਾ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ

ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ।

(33) ਇਸ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਜੋ ਮੈਂ ਹੋਰ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਭਾਵ 1997 ਦੀ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 5808 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ 29 ਜਨਵਰੀ, 19 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 1999 ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 8746 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 23 ਜੁਲਾਈ, 1999 ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

“ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।”

(34) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, SLP ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬੇਰੀ ਦੁਆਬ ਬੈਂਚ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 1997 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 5808 ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ SLP ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹੀ ਬਿਨਾਂ ਬੋਲਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੀ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ 1997 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 5808 ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਬਾਰੀ ਦੁਆਬ ਬੈਂਚ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲੈਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਲਿਮਾਈਨ ਵਿੱਚ ਐਸਐਲਪੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ, 29 ਜਨਵਰੀ, 1999 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਵੀ.ਐਮ ਜੈਨ, ਜੇ.

(35) ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਜਵਾਹਰ ਲਾਈ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ ਅਤੇ ਵੀ.ਕੇ. ਬਾਲੀ, ਜੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਿਆ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਭਰਾ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ

(36) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 12 ਨਵੰਬਰ, 1997 ਨੂੰ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 5808 (ਬਾਰੀ ਦੁਆਬ ਬੈਂਚ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ) ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(37) ਕੇਸ ਹੁਣ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ

Punjab Cooperative Bank Ltd. & another v. Union of India 414
and others (Jawahar Lal Gupta, J.) (F.B.)

ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ
ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ
ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ